

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3 від «06» 05.2024 р.

Голова приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

ПРОГРАМА

**вступного випробування (іспиту) до аспірантури
зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

**Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

Освітньо-наукова програма: «Образотворче та декоративне мистецтво»

На основі: освітнього ступеня магістра

(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННІКОВА

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради

Факультету образотворчого мистецтва і
дизайну

Протокол № 1 від 14.03.2024 р.

Голова вченої

ОКСАНА КОВАЛЬЧУК

Київ – 2024

ВСТУП

Вступне випробування (іспит) до аспірантури зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація проводиться з метою виявлення рівня попередньої підготовки абітурієнтів, їх загальної ерудованості та обізнаності в загальних питаннях мистецтвознавства – теорії та історії образотворчого та декоративного мистецтва. Вимоги до рівня знань та загальної підготовки вступників регламентуються освітньо-науковими програмами з галузі знань 02 Культура і мистецтво.

Серед завдань вступного випробування (іспиту) – визначення схильності вступника до постановки та вирішення науково-дослідницьких завдань у галузі мистецтвознавства; до проведення фундаментальних і прикладних досліджень, до запровадження на практиці результатів дослідження, до написання науково-дослідницького тексту як результату навчання в аспірантурі.

Вступне випробування проводиться у формі іспиту та передбачає відповідь вступника за трьома питаннями обраного білету. Час підготовки відповіді – 30 хв.

Кожен білет вступного випробування (іспиту) містить три питання з теорії та історії зарубіжного та вітчизняного образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Вимоги до рівня підготовленості вступника передбачають належний рівень його підготовки в усіх галузях гуманітарного знання. Кожен білет включає одне загальнотеоретичне питання, що передбачає володіння мистецтвознавчим інструментарієм, знаннями з теорії мистецтва, друге – з історії зарубіжного мистецтва, третє – українського. Додаткові запитання членами комісії ставляться переважно за спрямуванням майбутнього дисертаційного дослідження вступника.

Перелік необхідних знань вступника:

- основні поняття і терміни мистецтвознавства;
- основні мистецтвознавчі школи й аналіз творів мистецтва;
- класифікація мистецтв і жанрова ієрархія образотворчих мистецтв;
- історія образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури в обсязі, що вимагається у програмах мистецьких ЗВО;
- широке коло фахової літератури та джерел в галузі мистецтвознавства;
- основні стилі напрямки та мистецтва;
- історичний і культурний контекст формування та розвитку окремих видів образотворчого, декоративно-ужиткового мистецтва та художнього життя;
- творчість майстрів вітчизняного та зарубіжного образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва й архітектури;
- ключові твори, що характеризують художній процес;
- основні методологічні принципи мистецтвознавства та історію їх становлення;
- сучасне вітчизняне та зарубіжне мистецтво;

- історія колекціонування творів мистецтва та сучасні принципи збереження культурного та художнього спадку.

Перелік необхідних умінь вступника:

- аналізувати основні еволюційні фази зарубіжного та вітчизняного мистецтва;
- виявляти основні тенденції розвитку, передумови виникнення певних стилів, течій, напрямків у мистецтві, визначати фактори впливу на них того чи іншого мистецького феномену;
- окреслювати колекційну, музейну, історичну, художню, матеріальну цінність мистецького твору;
- визначати приналежність мистецького твору до певного виду та жанру;
- працювати зі спеціальною науковою літературою з проблем теорії та історії мистецтва;
- характеризувати мистецькі твори з урахуванням історичного контексту;
- самостійно й аргументовано формулювати наукові положення;
- володіти навичками роботи з бібліографічними й іконографічними джерелами;
- оперувати основами аналізу й інтерпретації творів образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та архітектури;
- мати навички у використанні інформаційних технологій, що використовуються у галузі мистецтвознавства.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ТЕМА 1. ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА КРИТИКА В МИСТЕЦТВОЗНАВСТВІ. КЛАСИФІКАЦІЯ МИСТЕЦТВ

Методологія в системі мистецтвознавчого знання. Формальна школа (І. Гільдебранд, А. Рігль, Г. Зедльмайр, Г. Вельфлін, В. Ворінгер). Соціологія мистецтва (А. Хаузер). Метод М. Дворжака. Віденська школа. Іконографія та іконологія Е. Панофського. Семіотика у мистецтвознавстві (Ч. С. Пірс). Мистецтвознавче знання та неklasичний психоаналіз (З. Фрейд). Герменевтика. Структуралізм та пост структуралізм у мистецтвознавстві.

Мистецтво як механізм культурної еволюції. Мистецтво та релігія як основа духовної культури. Класифікація мистецтв. Мистецтва синтетичні, аудіо-візуальні, пластичні (образотворчі, інтерактивні), декоративно-прикладне мистецтво, архітектура. Роди, види, жанри, ієрархія жанрів образотворчого мистецтва. Засоби художньої виразності кожного з видів. Механічні та вільні мистецтва. Дж. Вазарі як засновник історії мистецтв і його послідовники. Народження художньої критики.

ТЕМА 2. МИСТЕЦТВО ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ДАВНЬОГО СХОДУ

Проблема походження мистецтва. Синкретичне мистецтво первісного суспільства. Формування образів в образотворчій діяльності людей первісного суспільства. Наскельний живопис печер Франції та Іспанії. Пам'ятники первісного мистецтва на території України, первісне мистецтво в українських музеях. Мегалітична архітектура.

Пам'ятники давніх держав Західної Азії та Єгипту. Канонічне мистецтво як цілісне відображення світу природи та людини та його релігійна форма. Періодизація мистецтва Західної Азії та Давнього Єгипту. Особливості розписів, скульптури, архітектури Давнього, Середнього та Нового царств у долині Нілу.

Пам'ятники єгипетського декоративно-прикладного мистецтва як найдосконаліше втілення світогляду стародавніх єгиптян (релігійних, астрологічних, математичних уявлень і художніх уподобань). Освоєння естетики природних і штучних матеріалів: металу, каменю, дерева, кераміки, скла. Основні художні ремесла, матеріали і техніки, характерні особливості форм і розписів виробів. Єгипетські фаянси, алебастри, коптські тканина й ікони.

ТЕМА 3. ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО КИТАЮ, ЯПОНІЇ, ІРАНУ. РОЗПИСИ КУЛЬТОВИХ СПОРУД ІНДІЇ ТА ШРІ-ЛАНКИ.

Декоративно-прикладне мистецтво Китаю. Періодизація. Особливості традиційних художніх ремесел. Вироби з металу. Ритуальний бронзовий посуд.

Специфіка формотворення й орнаменталізації. Символіка. Розвиток керамічного посуду, його роль в повсякденному житті та ритуалах. Поява фарфору, технологія, основні віхи розвитку, асортимент, вплив на розвиток світового керамічного мистецтва. Художня обробка каменю й дерева, вироби зі слонової кістки та лаку. Шовк і вироби з нього. Специфіка китайських меблів. Поняття шінуазрі.

Особливості декоративно-прикладного мистецтва Японії. Його нерозривність з іншими видами мистецтва. Предмет та інтер'єр як єдине художнє ціле. Ставлення до матеріалу, прагнення виявити його природні виразні якості. Вироби з бронзи. Кераміка. Лакове виробництво. Тканини і вишивка по шовку. Нецке. Віяла.

Художнє ремесло середньовічного Ірану. Єдність принципів декоративної орнаментики. Рельєфи і скульптура Ахеменідського Ірану (ансамблі Персеполісу, Суз). Сасанідське срібло. Люстрована кераміка, кераміка «мінаї», розписні емалі «мінакарі» у порівнянні із грузинськими перегородчастими емалями «мінанкарі». Вироби з металу з гравійованим візерунком та інкрустацією. Перські килими, вибійка. Розписні шовкові тканини.

Ансамблі розписів Сігірії та Аджанти.

ТЕМА 4. АНТИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Поняття «античне мистецтво», періодизація. Мистецтво Крито-Мікенської цивілізації. Мистецтво Древньої Греції. Мистецтво архаїки. Проблема ідеалу та поняття класики. «Канон» Поліклета. Оголеність як форма образотворчого мистецтва, винайдення кераміки греками. Мистецтво Фідія, його значення для подальшого європейського мистецтва. Феномен давньогрецького вазопису. Грецький скульптурний портрет. Майстри ваяння доби пізньої класики.

Мистецтво Етрурії. Розписи гробниць. Етруська теракота.

Мистецтво Давнього Риму. Римський тип художнього мислення. Проблема оригіналу й копії. Римський рельєф: «Ara Pacis Augustae» («Вівтар Миру»). Римський скульптурний портрет: етапи розвитку. Римська мозаїка. Помпеянський монументально-декоративний розпис. Фаюмський портрет.

Загальна характеристика античного ДПМ. Періодизація. Давньогрецька кераміка як основне джерело інформації про античну Грецію. Матеріал, технологія виробництва. Еволюція стилів вазопису. Чернофігурний, червонофігурний стилі. Форми посудин та їх функції. Художнє скло. Специфічні риси ювелірної справи. Художній метал. Дерево. Виготовлення меблів.

ДПМ Давнього Риму. Домінування рельєфного декору на посуді давніх римлян. Гальська та рейнська кераміка. Розквіт художнього скла в Давніх Єгипті та Римі. Винайдення техніки вільного видудання зі скла. Поліхромний стиль. Техніка гравіювання по склу. Золочене скло.

ТЕМА 5. МИСТЕЦТВО ВІЗАНТІЇ, СЕРЕДНЬОВІЧНЕ МИСТЕЦТВО ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Мистецтво Візантії. Генеза візантійської ікони. Монументальний живопис і мозаїки. Книжкова мініатюра. Вплив візантійської художньої мови на західноєвропейське та давньоруське мистецтво.

Ранньохристиянське мистецтво. Розписи катакомб. Античні образотворчі форми у новому контексті зміни релігії.

Дороманське мистецтво. Мистецтво Меровінгів. «Каролінгське Відродження». Мистецтво Оттонівської Германії. Розквіт рукописної книги.

Романське мистецтво. Монументальний живопис (фрески) та скульптура. Книжкова мініатюра. Портали романських храмів. Німецька пластика.

Арраси. Готичне мистецтво Франції: монументальна скульптура, вітражі. Готичний храм як зразок синтезу мистецтв. Мистецтво середньовічної Італії. Історико-культурні особливості європейського Середньовіччя. Християнство і його роль у середньовічній культурі. Організація цехового ремісничого виробництва у містах. Розвиток структури художніх ремесел, удосконалення їх технології, розширення виробництва. Формування ринку художніх виробів. Сплавлення воєдино античної і «варварської» художніх традицій. Регіональні особливості. Кельтське ювелірне мистецтво. Візантійські емалі. Іспано-мавританська кераміка. Церковне начиння та шиття. Західноєвропейські шпалери. Німецька різьба по кості й дереву. «Священне світло релігії»: готичні вітражі Франції та Німеччини. Меблі. Матеріали, техніки, декоративні мотиви, художні особливості виробів.

ТЕМА 6. КИЄВОРУСЬКЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ ТА ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО XI–XIII СТ.

Періодизація києворуського мистецтва. Прийняття християнства та формування іконописних традицій Київської Русі. Синтез монументально-декоративного мистецтва й архітектури у києворуському хрестовокупольному й ротондальному храмі.

Синтез праці представників візантійський базилевських майстерень і києворуських зодчих, художників-монументалістів, золотарів. Домонгольська ікона у порівнянні з візантійською (з огляду на різні стилі останньої).

Ювелірне мистецтво Київської Русі. Ансамблі різних типів колтів, рясен, чільців, браслетів, цат, барм, хрестів-енколпіїв, відомі за музейними збірками України, Великобританії, Сполучених Штатів Америки. Визначні майстри києворуської ювелірної справи. Застосування технік перегородчастої гарячої емалі (впливи Візантії і Грузії), скані, філіграні, зерні, чорніння. Іконографія Сирінів, Алконостів, Гамаюнів.

Монументальний живопис і мозаїка київських ансамблів до 1240 р. Мистецтво оздоблення рукописної книги та найвизначніші пам'ятки доби. «Друга хвиля» грецьких впливів, ісихазм, посилення тринітарних ідей. Книжкова мініатюра. Іконографічні ізводи киеворуської ікони.

ТЕМА 7. УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО XIV–XVI СТ.

Українське мистецтво XIV–XVI ст. Архітектурні ансамблі України. Формування облич міст. Вплив Львова на містобудівну практику України. Забудова Бродів, Жовкви. Типи оборонних споруд. Кам'янець-Подільська фортеця. Луцький замок. Хотинський замок. Замок в Острозі. Замок у Підгірцях. Забудова центру Львова. Площа Ринок, Руська вулиця, каплиця Трьох святих, каплиця Боїмів, каплиця Кампіанів, Чорна кам'яниця, вежа Корнякта, Бернардинський костел.

Культове будівництво України. Оборонний характер споруд. Покровська церква в Сутківцях. Скульптура України. Звернення до іконографічних традицій Київської Русі. Декоративне різьблення іконостасів, вівтарів, храмових лав. Оздоблення надгробків – меморіальна скульптура.

Український монументальний живопис. Розписи у Вислиці, сандомирські фрески, люблінські фрески у замковій каплиці св. Трійці.

Іконопис України. Основні впливи, традиції, тенденції. Творчість майстра з Ванівки. Творчість Ф. Сеньковича. Початок розвитку феномену портретного малярства з II пол. XVI ст. Сарматський портрет XVII ст. Донаторські та надтрунні зображення. Міщанський портрет.

Книжкова мініатюра доби: «Пересопницьке Євангеліє», Галицьке Євангеліє, Київська Псалтир. Розквіт графіки. Заснування нових друкарень. Київські гравери. Патерик Печерський.

ТЕМА 8. УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО XVII – XVIII СТ.

Комплекс споруд Бахчисараю. Феномен бароко в українському мистецтві. Синтез традицій, вплив зарубіжного мистецтва. Культове будівництво. Творчість Й. Шеделя, І. Григоровича-Барського, С. Ковніра. Ансамбль Андріївської церкви та Маріїнського палацу в Києві. Церква св. Юра у Львові. Преображенська церква у Сорочинцях. Вплив традицій дерев'яного будівництва. Нові споруди Києво-Печерської лаври.

Живопис XVII–XVIII ст. Творчість І. Рутковича. Творчість В. Петрановича. Художній двір Яна III Собеського та Міхала Радзивілла Рибоньки. Творчість Мартіно Альтамонте. Іконопис епохи. Феномен українського іконостасу. Школи. Скит Манявський. Портретний живопис епохи. Репрезентативний портрет.

Скульптура бароко. Творчість Й. Пінзеля та С. Шалматова. Визначні пам'ятки цих майстрів, порівняння їх з творчістю провідних скульпторів Європи означеної доби.

Українське граверне мистецтво. Творчість Л. Тарасевича, І. Мігури, І. Щирського, Г. Левицького-Носа.

Персіярні, тапісярні, гути, фарфурні, центри сницарства, золотарства України.

ТЕМА 9. УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО ХІХ СТ.

Архітектура України зрілого класицизму. Роль класики в системі планування міст у ХІХ ст. Творчість А. Меленського. Архітектура Києва І пол. ХІХ ст.

Романтизм у мистецтві України. Портретний живопис романтичної традиції. Творчість Г. Левицького, В. Тропініна та В. Боровиковського – майстрів українського походження. Живописний спадок І. Сошенка. Романтичний портрет академічної школи. Творчий спадок Т. Шевченка, Д. Безперчого. Мистецький доробок А. Мокрицького, К. Павлова. Живопис Г. Васька.

Реалізм у мистецтві ХІХ ст. Пейзажний живопис ІІ пол. ХІХ ст. Пленеризм. Україніка в творчості Г. Світославського, О. Васильківського, П. Мартиновича, В. Орловського, М. Пимоненка, І. Айвазовського, А. Куїнджі, І. Їжакевича. Київська рисувальна школа М. Мурашка. Імпресіоністичні пошуки в мистецтві представників Одеської та Харківської художніх шкіл.

Жанри в творчості пересувників кінця ХІХ ст.

Архітектура доби еклектики. Боз-ар. Прибуткові будинки в зодчестві Києва кінця ХІХ ст.

ТЕМА 10. ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ

Гуманізм та антропоцентризм як ідейні основи Відродження. Періодизація історії мистецтва доби в Італії: проторенесанс (дученто, треченто), раннє Відродження (кватроченто), високе та пізнє Відродження (чінквеченто).

Флорентійська та венеційська школи: представники. Титани Відродження. Зародження та розвиток маньєризму в Італії ХVІ ст. Італійські академії доби ренесансу. Скульптура доби Відродження.

«Північне Відродження». Найбільш відомі представники. Творчість художників Німеччини та Нідерландів. Французьке мистецтво ХV–ХVІ ст.

Декоративно-прикладне мистецтво Ренесансу: загальна характеристика. Меблі: основні матеріали виготовлення, форми, специфіка оздоблення. Майоліка: технологія, історія виникнення, провідні центри, найвідоміші майстри. Французька кераміка. Вплив італійських взірців. Творчість Б. Паліссі. Фаянси Сен-Поршера та Руана.

Художнє скло. Венеціанське скло доби Відродження. Технологія. Мурано як центр склоробства. Загальна характеристика ювелірної справи. Художній метал Відродження. Розквіт емальєрного мистецтва у Франції. Лімож як центр виробництва емалей. Арраси. Флоренція та Венеція як центри виробництва шовку. Виробництво шпалер у Брюсселі.

ТЕМА 11. ЗАРУБІЖНЕ ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО НОВОГО ЧАСУ

Бароко та класицизм як провідні стилі епохи. Реалізм у мистецтві XVII та XVIII ст. Академізм (класицизм) в італійському живопису. Караваджизм як особливий напрямок у розвитку європейського живопису. Риси бароко та реалізму, реалістичне спрямування й елементи жанру в іспанському живопису XVII ст. Творчість Д. Веласкеса, Ф. Гойї. Творчість П.-П. Рубенса, Рембрандта.

Своєрідність французького класицизму XVII ст. Розвиток реалізму в образотворчому мистецтві Франції того ж періоду. Н. Пуссен. Королівська академія живопису та скульптури. Реалістичні тенденції у мистецтві Франції XVII та XVIII ст. Стил ь рококо. Творчість Ф. Буше, А. Ватто, Т. Гейнсборо.

Стил ь Людовіка XIV, XV, XVI. Палладіанство в архітектурі.

Бароко та рококо в європейському ДПМ. Вплив східного імпорту. Специфічні риси вирішення інтер'єрів, зміни у вирішенні житлового простору в епоху рококо. Роль тканин і дзеркал в оформленні інтер'єрів. Меблі: стил ь, специфіка декорування, матеріали, асортимент. Поняття комфорту. Творчість Т. Чіппендейла.

Європейські фаянси (Невер, Руан, Мустьє, Дельфт та ін.): наслідування Сходу та створення самобутньої традиції. Розвиток фарфорового виробництва. Специфіка технології. Твердий та м'який фарфор. Особливості декорування. Технології розпису. Провідні європейські центри фарфорового виробництва. Фарфор Майсену та Севру. Розвиток склоробства. Поступовий занепад Італії, скло Богемії та Німеччини. Виготовлення люстр з латуні в Голландії та Фландрії. Першість Франції доби бароко та рококо у виробництві тканин. Обюссон і Савоннері. Мануфактура Гобеленів. Мануфактура Бове.

ТЕМА 12. ЗАРУБІЖНЕ МИСТЕЦТВО XIX СТ.

Класицизм, ампір, романтизм, реалізм – загальні характеристики названих стилів, напрямків і творчих методів та їх національні варіанти.

Рим як центр класицистичного мистецтва. Скульптура класицизму. Французький революційний класицизм. Ж-Л. Давид. Французьке мистецтво періоду імперії та реставрації.

Романтизм у мистецтві Франції. Витоки романтичного руху. «Романтична битва». Е. Делакруа та О.-Д. Енгр. Хронологічні межі романтизму та його історичне

значення. Цопф, нео-грек, бідермайєр і романтизм у мистецтві Німеччини XIX ст. Англійський пейзаж I половини XIX ст. Французький реалізм. Графіка 1830-х рр. О. Дом'є. Живопис Ж. Мілле та Г. Курбе. Барбізонська школа.

Е. Мане. Імпресіонізм як творчий метод, його особливості та майстри. О. Роден. Постімпресіонізм. Творчість В. ван Гога, П. Сезанна. Національні варіанти символізму (на прикладі мистецтва Німеччини, Австрії, Італії). «Прерафаеліти». Мистецтво США в XIX ст. Тяжіння до синтезу мистецтв. Пошуки нової стилістичної єдності мистецтв. Стиль модерн.

ДПМ у межах класицизму та ампіру. Специфіка вирішення інтер'єру. Класицизм та ампір у меблях: матеріали, нові форми, провідні майстри. Творчість Дж. Веджвуда. Заснування фаянсового заводу «Етрурія». Діяльність Севрського заводу. Загальна характеристика виготовлення й декорування тканин.

Від історизму до модерну. Вплив бурхливого розвитку техніки на характер декоративно-прикладного мистецтва XIX – початку XX ст. Поява крупної промисловості та сучасного транспорту. Повернення до ремісничих традицій. Характеристика керамічного мистецтва. Діяльність провідних фарфоро-фаянсових мануфактур. Роль технічного прогресу в еволюції художнього скла. Відновлення слави венеціанського скла. Діяльність Е. Галле, Л.-К. Тіффані, Р. Лаліка.

ТЕМА 13. ЗАРУБІЖНЕ МИСТЕЦТВО XX СТ.

Неоднозначність і суперечливість, властиві художній картині світу XX ст. Напрями, течії, стилі. Е.-А. Бурдель. А. Майоль. Модерн. Модернізм як сукупність новаторських течій у художній практиці XX ст. Виникнення «нефігуративного», абстрактного мистецтва як найважливіший переворот в естетиці й художній практиці.

Експресіонізм. Походження та межі застосування терміну, його вузьке і розширене тлумачення. Об'єднання художників-експресіоністів Німеччини – «Міст» і «Синій вершник». «Паризька школа». Фовізм, кубізм, абстракціонізм, футуризм, сюрреалізм. А. Матісс. В. Кандинський. Творчість П. Пікассо. Італійська скульптура XX ст. Дж. Манцу. Мистецтво США. Е. Хоппер і Е. Уайет. Новітні форми візуалізації: перфоманси, інсталяції тощо.

Особливості розвитку декоративно-прикладного мистецтва в XX ст. Новий зміст предметної культури. Вплив конструктивізму і функціоналізму. «Баухауз». Принцип рівності між прикладними і витонченими мистецтвами.

Зародження дизайну. Перші дослідження художнього конструювання інтер'єру, меблів, побутових речей. Особливості стилів: «конструктивізм», «хай-тек», «мінімалізм». Художники, що працювали у традиційних видах декоративно-прикладного мистецтва: гобелени Ж. Люрса, кераміка П. Пікассо, вітражі М. Шагала. Модний костюм П. Пуаре, Р. Шанель, К. Діора, І. С. Лорана, Дж. Армани та ін. Предметний дизайн Міс ван Рое тощо.

**ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ Й СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ (ІСПИТУ) ДО АСПРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
023 ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО,
РЕСТАВРАЦІЯ**

1. Специфічні риси давньоримського скла.
2. Загальна характеристика тканин доби бароко та рококо.
3. Декоративно-прикладне мистецтво французького ампіру.
4. Італійська майоліка доби Відродження: технологічні особливості, провідні центри, видатні майстри.
5. Китайський фарфор: основні віхи історії.
6. Лімозькі емалі: історія, технологія.
7. Майсенський фарфор: історія, асортимент.
8. Меблі доби рококо: основні типи, специфіка декору.
9. Скло часів модерну. Майстри, художні центри.
10. Образотворче мистецтво Давнього Єгипту Давнього царства: загальна характеристика.
11. Живопис високого Ренесансу: школи, митці.
12. Маньєризм в образотворчому мистецтві Італії.
13. Образотворче мистецтво французького Ренесансу: загальна характеристика, провідні митці.
14. Німецьке образотворче мистецтво часів Відродження: тенденції, митці.
15. Нідерландське мистецтво часів Відродження: митці, шедеври.
16. Бароко в образотворчому мистецтві Італії.
17. Класицизм у французькому образотворчому мистецтві.
18. Романтизм в образотворчому мистецтві Німеччини.
19. Пейзажний живопис України ХІХ ст.
20. Імпресіонізм у французькому образотворчому мистецтві ІІ пол. ХІХ ст.
21. Готика в мистецтві Франції.
22. Готичний стиль в іспанському мистецтві.
23. Ансамбль Софії Київської.
24. Дороманське мистецтво Західної Європи: загальна характеристика, провідні тенденції.
25. Творчість давньогрецьких скульпторів доби високої класики.
26. Творчість давньогрецьких скульпторів доби ранньої класики.
27. Крито-мікенське образотворче мистецтво.
28. Ордерна система в архітектурі Давньої Греції.
29. Архітектура Львова ХІV–ХVІ ст.
30. Український іконопис ХІV–ХVІ ст.
31. Український іконопис ХVІІ–ХVІІІ ст.

32. Романтизм в українському мистецтві.
33. Діяльність «Товариства пересувних виставок» в Україні.
34. Палладіанство в європейській архітектурі.
35. Постімпресіонізм у французькому живопису.
36. Кубізм в образотворчому мистецтві: стилістичні характеристики.
37. Український авангард початку ХХ ст.
38. Ар нуво в мистецтві.
39. Персіярні і тапісярні України доби бароко-романтизму.
40. Модерн в українському мистецтві.
41. Творчість бойчуківців.
42. Творчість народних художників України Марії Приймаченко та Катерини Білокур.
43. Українська скульптура кінця XVII–XVIII ст.
44. Український живопис кінця XVII–XVIII ст.
45. Архітектура українських міст XVIII–XIX ст.
46. Палацове будівництво України XVIII–XIX ст.
47. Неокласицизм в українській архітектурі XVIII–XIX ст.
48. Архітектура українського бароко. Тенденції розвитку та визначні пам'ятки.
49. Українське мистецтво кінця XVII–XVIII ст. Загальні тенденції.
50. Українська архітектура кінця XVII–XVIII ст. Загальні тенденції.
51. Мистецтво України доби неоліту (трипільська культура).
52. Мистецтво скіфських племен. Звіриний стиль.
53. Феномен французького олівцевого портрету доби Ренесансу.
54. Мистецтво давньоримської скульптури.
55. Ювелірне мистецтво Франції часів модерну.
56. Творчість Південноукраїнських художників.
57. Фламандський живопис XVII ст.
58. Голландський живопис XVII ст.
59. Творчість Й. Пінзеля.
60. Скульптура Франції імпресіонізму.
61. Первісний живопис: основні тенденції, загальна характеристика.
62. Мобільне мистецтво первісності.
63. Український портретний живопис XVII–XVIII ст.
64. Творчість Леонардо да Вінчі.
65. Творчість Рембрандта.
66. Синтез мистецтв у готичному храмі.
67. Ансамбль Десятинної церкви.
68. Творчість Т. Шевченка.
69. Скульптура Франції доби імпресіонізму.

70. Давньогрецький вазопис: стилі, типологія посудин.
71. Творчість французьких живописців реалізму.
72. Творчість династії Г. та С. Якутовичів у контексті українського образотворчого мистецтва II пол. XIX ст.
73. Мистецтво графіки в ренесансовій Німеччині.
74. Мистецтво Межиріччя: загальна характеристика.
75. Творчість прерафаелітів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінка у балах	Критерії оцінювання
90-100	Вступник розгорнуто, коректно відповідає на основні та додаткові питання, демонструє вільне володіння матеріалом – обізнаність в галузі теорії та історії образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, вміння аналізувати мистецькі твори, орієнтуватися у художніх стилях і напрямках. Вступник має володіти інформацією щодо основних музейних колекцій, мати навички в аналізі індивідуальної манери митців, бути у змозі характеризувати стилістичні риси творів школи, конкретного автора. Оцінювання знань як відмінне передбачає наявність самостійного судження щодо мистецького процесу кожної доби, обізнаність у тенденціях сучасного арт-простору різних країн, здатність до проведення атрибуції твору мистецтва.
82-89	Вступник на високому рівні володіє знаннями з основних мистецьких епох, може аналізувати процеси художнього поля, тенденції та специфіку певної художньої епохи, але не може самостійно формувати судження щодо значення певного художнього феномену та його ролі, місця, не в змозі повно та самостійно оцінити значущість мистецького твору, проаналізувати його місце у загальному мистецькому процесі, володіє належним чином професійною термінологією.
75-81	Вступник володіє знаннями з основних мистецьких епох, може аналізувати процеси художнього поля, тенденції та специфіку певної художньої епохи, але знає матеріал недостатньо глибоко, не може самостійно формувати судження щодо значення певного художнього феномену та його ролі, місця, не в змозі повно та самостійно оцінити значущість мистецького твору, проаналізувати його місце у загальному мистецькому процесі, не володіє належним чином професійною термінологією.

69-74	Вступник слабо розбирається у мистецьких процесах, володіють мистецтвознавчим інструментарієм на задовільному рівні, не можуть грамотно зробити аналіз художнього твору, користуючись професійною термінологією, не обізнані у мистецьких процесах сучасного світу, володіють лише поверховими знаннями про найвідоміші мистецькі пам'ятки та можуть їх перерахувати, але не проаналізувати.
60-68	Вступник слабо розбирається у мистецьких процесах, не володіють мистецтвознавчим інструментарієм, не можуть зробити аналіз художнього твору, користуючись професійною термінологією, не обізнані у мистецьких процесах сучасного світу, володіють лише мінімальними знаннями про найвідоміші мистецькі пам'ятки та можуть їх перерахувати, але не проаналізувати.
1-59	Вступник взагалі не володіє мистецтвознавчою термінологією, професійним апаратом, не може аргументовано довести власну думку щодо мистецького процесу або арт-феномену, не може розрізнити опис та аналіз художнього твору, не володіє навичками іконографічного й іконологічного аналізу, не обізнаний у загальній класичній історії мистецтва, не здатен самостійно оцінити значимість художнього твору або охарактеризувати стилістичні особливості творчості певного митця, не знає основних світових музейних колекцій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бьорд М., Гомперц В. Історія мистецтва; переклад з англ. Остапа Українця, Катерини Дудки. Київ : ArtHuss, 2019. 736 с.
2. Вітлі А. Історія живопису / ред. С. Єзерницька ; пер. з англ. О. Здір. Київ : Країна Мрій, 2008. 96 с. : цв. ил.
3. Гетлейн М., Говард А. Арт-візіонери. Київ : Віват, 2018. 312 с.
4. Іваненко О. А. Українсько-французькі зв'язки: наука, освіта, мистецтво (кінець XVII – початок XX ст.). Київ : Інститут історії України НАН України, 2009. 338 с.
5. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. За загальною ред. Стівена Фартінга. Київ : Віват, 2021. 576 с.
6. Кравич Д. П. Українське мистецтво : навчальний посібник : у 3 ч. Ч. 3 / Д. П. Кравич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. Львів : Світ, 2005. 268 с.
7. Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України 20 ст. Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України, 2006. 556 с.
8. Криволапов М. О. Українське мистецтво XX століття в художній критиці. Теорія. Історія. Практика : монографія. Київ : КИТ, 2010. 475 с.
9. Лильо-Откович З. Український пейзажний живопис XIX – початку XX сторіччя. Київ : Балтія-Друк, 2007. 120 с.

10. Школьна О. В. Великосвітські мануфактури князів Радзивіллів XVIII–XIX століть на теренах Східної Європи. Київ : Ліра-К, 2018. 192 с. : іл.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є., Удріс І. Нариси з історії українського мистецтвознавства. Історія українського мистецтва в працях вчених київської школи кінця XIX – початку XX століття: навч. посіб.; Київ. ін-т реклами, Криворіз. держ. пед. ун-т. Київ; Кривий Ріг : ПП "Вид. дім", 2004. 273 с.
2. Галишин Р. Я. Українська церковна архітектура і монументально-декоративне мистецтво зарубіжжя. Львів : Сполом, 2002. 334 с.
3. Євтушенко С. В. Примітив : Нариси з теорії, історіогр., історії худож. примітива; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2001. 234 с.
4. Овсійчук В. А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві; ред.: С. Павлюк; НАН України. Ін-т народознав. Київ : Дніпро, 2001. 444 с.
5. Ходж, А. Н. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів : [пер. з англ.]. Харків : Фактор : Pelican, 2012. 208 с. : кольор. іл.
6. Шейко В. М., Гаврюшенко О. А., Кравченко О. В. Історія художньої культури: Візантія. Арабо-мусульманський світ. Китай. Японія : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистец. і культури; Харк. держ. акад. культури. Харків, 2001. 182 с. укр.
7. Шейко В. М., Гаврюшенко О. А., Кравченко О. В. Історія художньої культури: Середньовіччя. Відродження : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і культури; Харк. держ. акад. культури. Харків, 2001. 190 с. укр.
8. Шейко В. М., Гаврюшенко О. А., Кравченко О. В. Історія художньої культури. Західна Європа XIX – XX ст. : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистец. і культури; Харк. держ. акад. культури. Харків, 2001. 206 с.
9. Шейко В. М., Гаврюшенко О. А., Кравченко О. В. Історія художньої культури. Західна Європа XVII і XVIII ст. : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистец. і культури; Харк. держ. акад. культури. Харків, 2001. 183 с.